

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm
Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvns Rectè
Obeundum**

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

De ijs, quæ sun[t] tractanda cum moriente, quod attinet ad coniunctos,
corpus, & bona externa. Capvt III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

De Sa- pore adferatur, & eius vis ægrotanti de-
cramen- claretur, quæ duplex est (præter effectum
to exire communem conferendi gratiam, quam
me vn- habent omnia sacramenta:) altera scili-
ctious. cet, vt præparetur ad profectioem in
 cœleste regnum, à peccatis & eorum re-
 liquijs per eam expeditus, altera, vt sani-
 tas corporis eius utilis est futura, etiam
Jacob, 5 illam promoueat juxta illud Iacobi; In-
 firmatur quis, &c. & oratio fidei saluabit
 infirmum, ideo non est expectandum,
 vt jam naturæ vires penitus sint prostra-
 tæ, & sit sensuum expers ægrotus: sed
 cùm medicus dixerit, secundum artem
 medicinæ, ipsum ad finem jam accedere,
 vel in periculo magno mortis versari,
 dari debet hoc sacramentum, vt intelli-
 gat infirmus quæ dicuntur, & quàm de-
 uotè poterit, Parocho vngenti ipse re-
 spondeat. Quòd si in delirium, vel sensus
 habetudinem incideret, hoc deuotionis
 fructu priuaretur, quamuis non præci-
 puo huius sacramenti fine, & ideo etiam
 in tali statu danda est vnctio, si prius da-
 ta non fuisset.

*De ijs, quæ sunt tractanda cum moriente,
 quod attinet ad coniunctos, corpus,
 & bona externa.*

CAP.

Postquæ
 dispositio
 functio
 eodem fun
 dentiam e
 corporis &
 tinent: qua
 post confe
 Redigat en
 rem habet
 minores, v
 tionis cura
 speret, qu
 consulat: si
 statum vit
 quoad eiu
 nem Dei, v
 nasterio co
 Si nepo
 habet do
 si seruos, v
 pendium,
 memor su
 & etiam c
 Si forte
 norum p
 priuatoru

CAPVT III.

Postquam circa ea, quæ ad animæ dispositionem pertinent, officio suo functus erit, qui iuuat morientem, eodem fungatur circa ea, quæ ad prouidentiam eius erga sibi conjunctos, & ad corporis & bonorum dispositionem pertinent: quamuis aliquando expediet, ut post confessionem statim ista curentur. Redigat ergo ipsi in memoriam, si uxorem habet, ut eidem prospiciat: si filios minores, ut eorum tutelam, & institutionis curam, alicui relinquat, de quo speret, quod ipsorum commodis serio consulat: si filias domi habeat, nondum statum vite certum habentes prouideat, quoad eius fieri possit ut juxta uocationem Dei, vel in matrimonio, vel in monasterio collocentur.

Si nepotes, vel alios consanguineos habet domi, quorum susceperit curam, si seruos, vel familiam, cui debeat stipendium, vel amplius quam stipendium, memor sit eorum, ut officio æquitatis, & etiam charitatis erga eos satisfiat.

Si fortè vel tutelam aliorum, vel bonorum principis, communitatis, vel priuatorum administrationem suscepit

De obligationibus alijs.

set, vel officium publicum gerit, de quibus vel reddere rationem, vel aliquid facere, aut dicere teneatur, ut suæ conscientiæ, & aliorum communi, aut privato bono consulatur, admoneat, ut dum habet rationis vsum, & tempus, quàm expeditè poterit id faciat, vel alijs faciens dum committat.

*De corpore
se-
pultura.*

De corpore etiam suo, ut constituat, vbi sepeliri debeat (nisi constaret id jam constitutum esse) & quomodo, suggerat, horteturque eum, ut ita protestationis fidei suæ, & auxiliij spiritualis, ac decentiæ status rationem habeat in apparatu exequiarum, ut pompæ superflue, & ad solatium viuentium, non ad animæ propriæ utilitatem facientes, ad decentem moderationem reuocentur.

*De dispo-
sitione
bonorū
per testa-
mentū,
vel codi-
cillum.*

Demum ipsum adhortetur, ut disponat de bonis suis per testamentum iustum & pium, memor quod non habemus hic ciuitatem permanentem, sed futuram inquirimus. & si prius testamentum fecisset, suadeat, ut consideret, an ei aliquid addere, vel detrahere, vel immutare putet necessarium, quod per codicillum fieri potest: & in eo (sicut etiam in testamento) primo loco satisfieri iubeat eis, quibus aliquid debet, siue de familia
ipsum

ipsum sint, si
potest his de
est) potius id
habeat, dos
illis iure nat
charitate deb

Si præter
& hereditibus
suppetit facu
(quandoquid
rum libere po
iuxta leges pa
siliam, siue no
& Deo gratū
ut eleemosyn
cillo, ad paup
sustentatione
& personarū
dendum eis e
uentes facian
muld enim
magis vna c
quatuor, qu
per obscuru
batur: nec ra
synæ, & pia
factionem m
meritum eti
ferunt. vnd

ipſius ſint, ſiue non, quamuis ſi viuens poteſt his debitis ſatisfacere (vt dictum eſt) potiùs id curare deberet. Vxori ſi eâ habeat, dos ſaltê aſſignetur: liberis, quæ illis jure naturæ, & ciuili, & etiam ex charitate debentur, relinquat.

Si præter ea bona, quæ creditoribus & heredibus, vt dictum eſt, debentur, *De lega*
 ſuppetit facultas ad pia legata faciendâ *tis piis.*
 (quandoquidem de quinta parte bonorum liberè poteſt diſponere, vel de alia, juxta leges patriæ) ſiue ipſemet petat cõſilium, ſiue non petat. quando ipſi vtile, & Deo gratũ fore videbitur, admoneat, vt eleemoſynas in teſtamento vel codicillo, ad pauperum, & piorum locorum ſuſtentionem relinquat; ſi tamen rerũ & perſonarum diſpoſitio id ferret, ſuaſendum eis eſſet, vt etiam hæc potiùs viuentes faciant, quàm teſtamẽto legent: multò enim magis cum iuuarent, ſicut magis vna quæ præfertur fax, quàm quatuor, quæ ſequuntur, confert ei qui per obſcurum locum ingreditur, ne labatur; nec tantum huiusmodi, eleemoſynæ, & pia opera in vita facta ad ſatisfactionem maiorem pro pœnis, ſed ad meritum etiam maius beatitudinis conferunt. vnde qui viuens diſpenſat, quæ
 po

potest pauperibus, & pij locis, dicere poterit cum Laurentio; Facultates meas in cœlum man^o pauperum deportauerunt. Si fortè testamentum aliàs fecisset, in statu animæ minus bono, suadendum est ægrotò, vt renouet intentionem piorum legatorum, imò & omnium bonorum, quæ vnquam egit, & ratum habeat quòd ibi, & quodocunq; fecit, vt si tunc in statu gratiæ non fuit, saltè modò legata & opera pia rata habèdo, & ad Dei gloriam referendo, meritoria vitæ æternæ faciat. & si in factis hoc expedit, multo magis in faciendis exhortari oportebit, vt omnia, quæ est in testamento legat, vel aliter facit, ad bonum aliquem finem referat, & si quod opus perpetuū est, vt hospitale, vel monasterium vel qd simile, caueat ne vanitas memoriæ sui relinquendæ potius, quàm Dei & proximorum amor ipsum moueat, significando, quòd qui (non imminente necessitate subueniendi pauperibus presentibus, quæ præferenda esset) fundationes perpetuas relinquit, cum præcipua intentione cultus Dei, & salutis proximorū, maius præmium essentiale promeretur, quam qui eiusdem valoris eleemosynas in satisfactionem suorum peccatorum,

intra

intra tempus
das relinquere

Quamuis a
vt dictum est
nostri tamen
quæ id prohibi
quæ ipsius con
stamenti con
bent: & minus
legata nobis
nos pertinent
stris licebit: f
commendent
quis ad aliq
(præsertim c
ante tempus
primis propo
tis & ad pro
portuna vide
quæ in purga
quæ ad relig
perum qui c
possint, ino
tur, auxilium
ptionem, q
dotationem
usque sexus
perum prop
torum liber

intra tempus aliquod breue expendendas relinqueret.

Quamuis autem dirigere testatorem, ut dictum est, opus sit magnæ pietatis, nostri tamen propter constitutionem, quæ id prohibet, & propter rationem, quæ ipsius constitutionis causa fuit, testamentis condendis interesse non debent: & minus ut quæ ad eleemosynas, vel legata nobis relinquenda, aut ijs, qui ad nos pertinent, mortuos exhortari, nostris licebit: sed opera pietatis in genere commendent: & si videbitur expedire, ut quis ad aliqua particularia descendat (præsertim consilium perente testatore ante tempus condendi testamenti) ea in primis proponat, quæ maioris charitatis & ad proximos magis iuuandos opportuna videbuntur, ut quæ ad animarum quæ in purgatorio sunt, subuentionem; quæ ad religiosorum vtriusque sexus pauperum qui cum mendicare honestè non possunt, inopia tamen magna præmuntur, auxilium: quæ ad captiuorum redemptionem, quæ ad pauperum puellarum dotationem: quæ ad orphanorum vtriusque sexus sustentationem, quæ ad pauperum propter debita in carcere detentorum liberationem: & demum quæ ad

*Nostri
conden-
dis testa-
mentis
ne inter-
sint.*

hospi-

hospitalium, & aliarum pauperum personarum, ac piorum operum subleuationem spectant: quamvis circumstantialiorum, personarum, & rerum facere possent, ut praeferi deberent quaedam alioqui posthabenda: si vir Ecclesiasticus esset, & praecipue si curam animarum haberet testator, ut Episcopus vel parochus, utiliter in memoriam ei reduci possent pauperes, & opera pia suae diocesis vel parochiae, quia caeteris paribus, eorum esset habenda ratio.

De executorum qualitate & numero. Refert etiam plurimum, ut morientem, ad utendum in condendo testamento, opera virorum bonorum, prudentium, & peritorum, hortetur: & ut tales executores testamenti relinquat, quorum rectitudini, & si fieri potest, benevolentiae erga se & suos, possit confidere, & ultra duos vel tres testamentarios huiusmodi relinqui, ferè non expedit.

Quid agendum, cum de necessarijs aliquid deest morienti, licet aliqua iam facta inueniat, qui aduocatur.

CAPVT IV.

Quomodo ad- **S**I quando aliquis accersitur ad eum, qui moritur iuuandum, at jam ille

con-

confessus est hortetur eum ad viaticum. Sed quoque tempore bonorum curat ad labores, & ad seculum laboriosum & sentente vita in fandum: & poterit in figura fugiens Iezab & afflictionum petens, panem se aquae refectine cibi illius Oreb, & alio possit maturum vel aliud de superueniret in singulari a tari, sicut 2. c. ret ad dignè panem, qui conciliationibus etiam in Et si volet ipse tione poterit in capite o